

LA ESTISORA

TERCERA PART

La més retalladora que s' ha conegut hasta a hora present

Versos escrits ab las puntas de la mateixa estisora, per J. F.

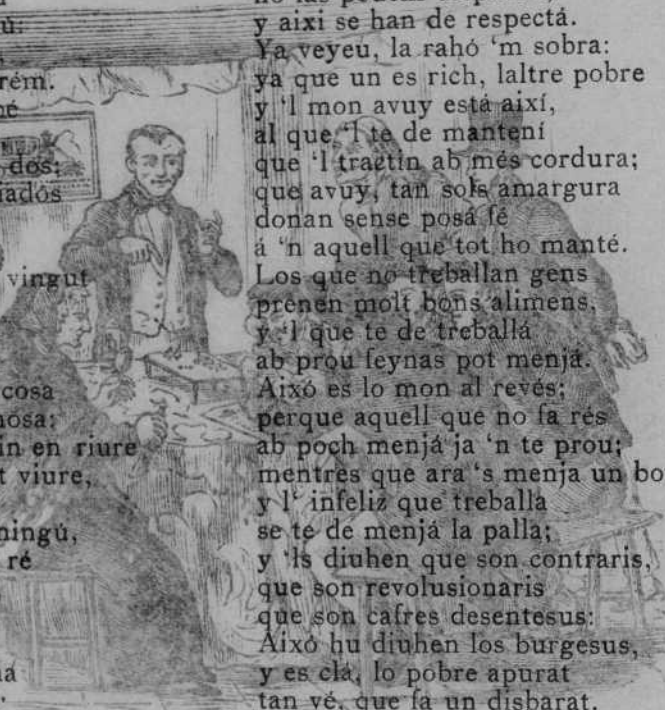
Gent de Deu, ja arriba la hora,
 que ha sortit una estisora
 més talladora que cap altra,
 tot ho retalla a tot drap!
 És una de las més grosses,
 en sa vida hi ha tingut mossos,
 y arriba á fe tant treballs,
 que hasta retalla retalls.

No se ha escapat may un gat
 sense está ben retallat.

En la vida ja está per veure
 perquè fins no s' ha trobat
 Y com que així es català,
 se te de parlar mol de la
 Yo no se si me fare entendre
 pero ya 'm sabreu compendre
 vosaltres ya sou astuts
 y no sou gaire aurelluts,
 Yo 'm pensu tenir bon llavi
 pero soch mes ruch que sabi,

pues pera pogué menjá
 vinch aquí á baladreja,
 com no vull mal á ningú
 me agrada parlá ab comú:
 Si ab aixó tots y ballém,
 com mes serém mes riurém.
 Ya sabeu que home de bé
 no ni ha cap de verdadé,
 qui no te una falta: n te des;
 si es rich, potsé no es piados
 ó de la miseria se enriu
 per no se caritatiu,
 ó 's creu que al mon ha vingut
 pera se un rey absolut,
 ó desendeix de una pell
 que ningú la te com ell.
 Y anquets lus pasa una cosa
 que tutom luego 'ls fa nosa:
 pues que no hu prenguín en riure
 que sens altres no 's pot viure,
 y ha de conta de segu
 que un home sol no es ningú,
 perque aquell que no fa ré
 los altres tot li an de fé,
 y si ningú re li fes
 podria menjá dinés.
 Lo treball es lo que dona
 lo sustentó a la persona.
 ¡Ya estariam arreglats
 si tots estesim parats!
 Ya seriam ben amichs
 si acá's tots fosim ben richs.
 Com ningú treballaria
 de teca no ni hauria,
 ni roba pera vestir.
 Ya fora un cas ben felis
 lo veure a tothom nuhet
 y tremolán si fes fret.
 Que se 't veu alguna cosa...
 que ti parin una llosa,
 y aquell que 'l agafa es seu
 segons va dir San Mateu.
 De casas tampoch ni hauria!
 ¿donchs y al dia que plouria
 ó nevaria ó fes vent?
 sense un piset ben calent,
 no ho podriam resisti
 y 'ns hauriam de mori

Esteu ben desprehocupats,
 que las grans necessitats
 no las podém dispensá,
 y aixi se han de respectá.
 Ya veyeu, la rahó 'm sobra:
 ya que un es rich, laltre pobre
 y 'l mon avuy está així,
 al que 'l te de manteni
 que 'l tractin ab més cordura;
 que avuy, tan sols amargura
 donan sense posá fé
 á 'n aquell que tot ho manté.
 Los que no treballan gens
 prenen molt bons alimens,
 y 'l que te de treballa
 ab prou feynas pot menjá.
 Aixó es lo mon al revés;
 perque aquell que no fa res
 ab poch menjá ja 'n te prou;
 mentres que ara 's menja un bou
 y 'l infeliz que treballa
 se te de menjá la palla;
 y 'ls diuhen que son contraris,
 que son revolusionaris
 que son cafres desentesus:
 Aixó hu diuhen los burgesus,
 y es clá, lo pobre apurat
 tan vé, que fa un disbarat.
 Las lleys claras ¿quinas son?
 que tots em vingut al mon,
 tant los richs com los pobrets,
 tots varem naixe nuhets:
 ¿pues perque no ya drets iguals
 havent nascut racionals?
 Un que sempre ha treballat
 né tingui de aná á soldat.
 ¡Y aquell que may ha fet re
 se 'n escapi tan lleujé!!!
 ¡Que es trist, rahó ó no rahó
 vagi 'l pobre á la presó...!
 Pero sabeu y entengueu
 que y aurá un castich de Déu.
 Déu va diu: siugué jermans
 y que may y aigi tirans;
 ab tota l' anima y cor
 porteuse tots gran amor.
 Ya podetu aná xiulant
 y arribá á la presó...
 pero se ha escapat may un gar
 sense está ben retallat.

TITIS
 BRA PART
 s' ha conegut

Yo m pensa tenir bon llavi
 pero soch mes fuch que xabi

cuan 'l ase diu no vull beure
tan seval que hu deixeu jeure,
y aixis no y aurá remey,
fins que Déu farà de rey,
y al dolén castigará
ab la justícia a la má.
Llavorans tots los dolens
mudarán los pensaments,
y veurem que nit y dia
tot nos causarà alegria;
pero fills, a mi me part
que aixó vindrá bastant tart;
pero en tal cas que vingúes,
ningú may perdria rés.
Toquem un altre cantó
per veure qui té rahó.
Jo vey que no es decorós,
que un pobre siga orgullós,
com saheu que molts ni há
que apenas s' els pot parlar;
perque ja que treballadó
que si s presenta ocasió
de un treball se encarregat,
¡no si torna poch malvat...!
Maltracta tota la gent,
fa torna al amo dolent
si es que el amo aigi estat bo.
Que tal veritat aixó?...
Si homens si, que 'm direu,
si jo filo per tot arreu.
Si de tot aixó que passa
ne se una mica massa.
Aixó casi hu sap tutom
si es dulén un majordóm.
Veurem també algún pelat
que vol aná ben mudat,
que sense fé centinela
li agrada gastá la péla,
y cada día al café
com aquell que ya hu pot fé;
y vingan copas y puros
y ananse jugan los duros,
sense para de fé mossas,
y cap a conquista mossas,
y causá la perdisió
de un altre treballadó,
que haventli fet un favor
me 'l deix pelat y mitj mort.

Lo que aixó torbi ben fet
no será sinó un ximplet,
que tindria mol gros lo fetje
ab sentiment d' un eretje.
Sino que sempre tinch pó
que vinguin de tras canto
á ventarme un clatallot
algún estrany y ximplot,
ya us en diria algunas
ab las lletras com á prunas,
pero ya me han ordenat
que tingui el bech ben xullat,
sinó 'm clavarían pera;
y cantant la miserera
m' auría de consolá
sense pogué ximullá.
De les noyas, que 'n direm,
si acás no las retellem?
També tenia pensat
de darlas un cop d' estat.
Ellas molt alegres viuhén
mentres de 'ls altres se riuhén,
sens pensá que molts d' ellas,
tan casadas com donsellas,
que avuy fan cuasi be totas
més faltas que las pilotas.
Ellas per na ben vestidas
se forjan deu mil mentidas...
venense... lo que val mes
per la ambició dels calés.
¡No 'n fan pocas de traficás
sols per aná ben bonicas...
y per menjá tots los días
las més bonas llepolias;
pero en cabat. ¡Ay deu meu,
cuant surt alló que no 's veu!...
Quín llanto, santa Quiteria,
cuan la cosa 's posa seria...!
Tot lo que abans era mel
se 'ls torna vinagre y fel;
y resulta tal ponsonya,
que yo, men dono vergonya...
en fi no hu vull esplicá,
aixó ni hu vull retallá.
Y parlan de casaments,
ne fan uns de tan dolens,
que per que los tals nos fésin,
que las iglesias tanquesin,

Lo que això torbi ben
ni, ls valgués lo nou estil
del matrimoni civil.
Mireuse be ls resultats
al poch temps que son casats.
Y si a cas tenen criaturas...
¡San Blay, quinas amarguras!!
tan goig que feyan fadrinas,
y después, semblan tonyinas,
no s pantinan, tot son polls;
lus surten deu mil penjolls.
Fadrinas anavan macas,
y ara tot ellas son tacas.
Las sabatetas ab flochs,
se han tornat garrichs garrochs,
son pit que era ben format
lo veurey tot desbroixat
tan monas que eran sas caras,
y ara brutas, de mascarar
veuren al pobre marit
que s ven tot repenedit
no para de blasfema
del dia que s va casa
de qui li va da entenent
de forma aquell casament;
y apurat fins dal al coll
no para may lo suroll.
Lo mes doler y l mes plaga
en cuan ell se queda en vaga,
y la quitxalla vol pá
y no ls hi poden doná
Vaiga: ¿No va matrimonis?
Lo que es ayuy, francament
ho sento di en molta gent
que hasta el que está ben casat
li sembla que está enganyat.
Y ara us vull fe una altre gracia:
parlem de la aristocracia.
De aquets que n diuhen los richs
que sempre son tan bonichs,
que van tots plens de postisus.
¿Que us penseu, que son felisus?
Ca barret, ca noy, ni mena;
ja passan la seva pena
Com que forman casaments

perque ls penvinguin mes bens,
en li ya sabeu lo que es
casarse per lo interés.
Molts se casan ab tal sort
sense sabé que es amor.
Ni que tingan tans diners,
tenen cuestions de allo mes.
No si posan poch de tlesus
cuan es cuestio de interesus.
Tenin tan de dineral
tan sols per valor de un ral,
una senyora mol eurra
se deixa pega una surra.
¡Valgam Déu y santa Clara...
quina dona mes avara...!
Y cregueume que n tenia
de mitisica y siffonia.
Y per cuestio de amorlos
los senyors, ja son bons
Ja molts de ells si no hu sabeu,
no estan contens ab lo seu.
També ja ls seus embulichs
fen veure que son amichs.
Jo se que alguna vegada
també corra la trompada,
y al veurels tan ben posats
diréu que no trencan plats.
Y ellas tan serias y ufanas...
y no ja pas tantas ranas
com ellas fan en un any
a las voras de un estany
de modu, que l mon está
casi a punt de rebenta,
y un dia farà un estruendo
tan terrible y tan tremendo;
que no quedará ni un gat
que no quedí esquelebrat.
Sols quedará vensedera
aquesta gran estisora
pera pugué retalla
an aquell que se escapará.
Perdoneume si aixó cou
per avuy ja ni ha prou.